

Domański Zakrzewski Palinka

**Przekształcanie SPZOZ i innych podmiotów
lecniczych
Szanse i zagrożenia dla spółek powstałych w
wyniku przekształcenia SPZOZ**

Grzegorz Mączyński, Adwokat

Piotr Pawłowski, Adwokat

Domański Zakrzewski Palinka

Warszawa, 12-13 kwietnia 2012 roku

Plan prezentacji

1. Tworzenie, likwidacja oraz przekształcanie SPZOZ w ustawie o działalności leczniczej – wiadomości ogólne
2. Przekształcanie samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej:
  - a) Procedura przekształcanie SPZOZ w spółki prawa handlowego,
  - b) Czas trwania przekształcenia SPZOZ oraz jej koszt,
  - c) Przejmowanie zobowiązań publicznoprawnych oraz prywatnoprawnych przez podmioty tworzące,
  - d) Umarzanie zobowiązań publicznoprawnych,
  - e) Dotacje dla organów tworzących w procesie przekształceń SPZOZ,
  - f) Skutki przekształceń SPZOZ oraz możliwości inwestowania w te spółki przez kapitał prywatny,

Plan prezentacji (c.d.)

3. Zasada kontynuacji praw i obowiązków przekształcanego SPZOZ
4. Kwestie pracownicze w ramach przekształceń SPZOZ
5. Szanse rozwoju spółek powstałych w wyniku przekształcenia SPZOZ – możliwości udzielania świadczeń komercyjnych, nawiązanie współpracy z zakładami ubezpieczeń na podstawie umów o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej
6. Zagrożenia dla spółek powstałych w wyniku przekształcenia SPZOZ – zdolność upadłościowa spółek, zdarzenia medyczne

Domański Zakrzewski Palinka

Tworzenie, likwidacja oraz przekształcanie samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej – wiadomości ogólne

Tworzenie, likwidacja oraz przekształcanie SPZOZ w ustawie o działalności leczniczej – wiadomości ogólne

- Ustawa o działalności leczniczej nie przewiduje możliwości tworzenia nowych samodzielnych zakładów opieki zdrowotnej.
- **Wyjątek:**
Ustawa dopuszcza utworzenie SPZOZ w wyniku połączenia się co najmniej dwóch samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej.
- Unormowane są natomiast:
  - likwidacja, i
  - przekształcenie SPZOZ w spółki kapitałowe.
- Likwidacja SPZOZ jest obowiązkowa w przypadku, gdy podmiot tworzący:
  - nie pokryje ujemnego wyniku finansowego podmiotu leczniczego w terminie 15 miesięcy (3 miesiące +12 miesięcy) od dnia zatwierdzenia sprawozdania finansowego SPZOZ lub
  - nie przekształci SPZOZ w spółkę kapitałową.
- Przekształcenie SPZOZ w spółkę kapitałową pozostaje fakultatywne.

Domański Zakrzewski Palinka

**Przekształcanie samodzielnych publicznych
zakładów opieki zdrowotnej**

Przekształcenia SPZOZ w spółki – motywy ustawodawcy

- Ułomna, nieefektywna forma prawna, w jakiej funkcjonują zakłady opieki zdrowotnej (SPZOZ).
- Ograniczona odpowiedzialność podmiotów tworzących za zobowiązania samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej.
- Forma spółki kapitałowej – zdaniem ustawodawcy – pozwoli na efektywniejsze zarządzanie, bardziej efektywne pozyskiwanie kapitałów, lepszy nadzór właścicielski.
- Zadłużenie szpitali (motyw ten wprost nie został wymieniony w ustawie) – na koniec 2011 r. wynosiło ono **10,06 mld zł**.

Założenia Ustawy o działalności leczniczej odnośnie do przekształcania SPZOZ w spółki kapitałowe

- SPZOZ mogą ulec przekształceniu jedynie w spółki kapitałowe.
- W toku przekształceń ma nastąpić przejęcie części zobowiązań prywatnoprawnych spółek kapitałowych powstałych z przekształcenia SPZOZ.
- Umorzenie zobowiązań publicznoprawnych.
- Przekazanie dotacji z budżetu państwa podmiotom tworzącym w wysokości wartości umorzonych w wyniku ugody kwoty głównej lub odsetek z tytułu zobowiązań cywilnoprawnych.

Domański Zakrzewski Palinka

Organ dokonujące przekształcenia

- Organem dokonującym przekształcenia powiatowego samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej w spółkę kapitałową jest **organ wykonawczy powiatu (zarząd powiatu)**.
- **Organem tym więc nie jest rada powiatu. Może ona jednak nadal wydawać uchwały intencyjne zawierające opis planowanego przekształcenia.**
- **Samo przekształcenie nie wymaga uchwały rady powiatu (wydania aktu prawa miejscowego), lecz sporządzenia aktu przekształcenia przez zarząd powiatu**

Etapy przekształcenia SPZOZ w spółkę kapitałową

- Sporządzenie sprawozdania finansowego za ostatni rok obrotowy SPZOZ.
- Ustalenie **wskaźnika zadłużenia SPZOZ**. **Wskaźnik zadłużenia** ustala się jako relację sumy zobowiązań długoterminowych i krótkoterminowych (pomniejszonych o inwestycje krótkoterminowe samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej) do sumy jego przychodów.
- Kierownik samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej doręcza organowi dokonującemu przekształcenia odpowiedzi na pytania zawarte w **kwestionariuszu samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej**, wraz z wymaganymi dokumentami.
- Jednorazowe określenie wartości rynkowej nieruchomości znajdujących w dniu poprzedzającym dzień przekształcenia w posiadaniu samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej.
- Sporządzenie **aktu przekształcenia**.
- **Wpis do rejestru przedsiębiorców** spółki kapitałowej.

Dokumenty, których zgromadzenie jest potrzebne do przeprowadzenia przekształcenia SPZOZ w spółkę kapitałową

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Skarbu Państwa z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie określenia wzoru kwestionariusza samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej przeznaczonego do przekształcenia w spółkę kapitałową oraz wykazu dokumentów niezbędnych do sporządzenia aktu przekształcenia, aby dokonać przekształcenia, należy zgromadzić następującą dokumentację:

- Dokument o utworzeniu samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej (np. rozporządzenie, zarządzenie, uchwała);
- Informację o majątku własnym i majątku przekazanym w nieodpłatne użytkowanie samodzielnemu publicznemu zakładowi opieki zdrowotnej)
- Informację o wartości zobowiązań przejmowanych przez podmiot tworzący samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej, zgodnie z art. 72 ust. 1 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej

Dokumenty, których zgromadzenie jest potrzebne do przeprowadzenia przekształcenia SPZOZ w spółkę kapitałową (c.d.)

- Operat szacunkowy (lub operaty szacunkowe) określający wartość rynkową nieruchomości (która będzie aktualna na dzień poprzedzający dzień przekształcenia) znajdującej się w posiadaniu samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej, jeżeli nieruchomość ta jest przekazywana spółce;
- Oświadczenia woli podmiotów tworzących, określające składniki mienia wnoszonego do spółki tytułem aportów - w przypadku, o którym mowa w art. 73 ust. 2 ustawy o działalności leczniczej (przekształcenie SPZOZ mających różne podmioty tworzące w jedną spółkę);
- Sprawozdania finansowe za ostatnie trzy lata obrotowe wraz z opiniami i raportami biegłych rewidentów - jeśli sprawozdania finansowe za te lata były badane przez biegłych rewidentów;
- wykaz dokumentów, na podstawie których samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej nabył określone prawo do nieruchomości, oraz kopie tych dokumentów;
- Informacje dotyczące wykorzystywania i rozliczenia środków uzyskanych z funduszy Unii Europejskiej wraz z kopiami odpowiednich dokumentów albo oświadczenie o niekorzystaniu z takich funduszy;

Domański Zakrzewski Palinka

Dokumenty, których zgromadzenie jest potrzebne do przeprowadzenia przekształcenia SPZOZ w spółkę kapitałową (c.d.)

- Aktualne sprawozdanie MZ-03 (sprawozdanie o finansach publicznych zakładów opieki zdrowotnej) poprzedzające złożenie kwestionariusza przez kierownika samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej;
- Projekt pierwszego regulaminu organizacyjnego spółki, z uwzględnieniem rodzaju działalności leczniczej;
- Opinia rady społecznej, o której mowa w art. 48 ust. 2 pkt 1 lit. b ustawy o działalności leczniczej;
- Opinia podmiotu tworzącego samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej co do zasadności i celowości planowanego przekształcenia samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej w przypadkach, o których mowa w art. 73 ust. 2 (przekształcenie SPZOZ mających różne podmioty tworzące) i art. 75 pkt 1 ustawy o działalności leczniczej (przekształcenie SPZOZ, dla których podmiotem tworzącym jest minister, centralny organ administracji rządowej albo wojewoda);

Domański Zakrzewski Palinka

Dokumenty, których zgromadzenie jest potrzebne do przeprowadzenia przekształcenia SPZOZ w spółkę kapitałową (c.d.)

- Oświadczenie woli podmiotu tworzącego wskazujące nieruchomości, które podmiot tworzący przekaze spółce powstałej w wyniku przekształcenia samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej, wraz z określeniem:
  - a) trybu i podstawy prawnej przekazania każdej z nieruchomości,
  - b) praw, jakie przysługują samodzielnemu publicznemu zakładowi opieki zdrowotnej do każdej nieruchomości,
  - c) wartości księgowej i rynkowej nieruchomości oraz wartości korekt, zgodnie z operatem szacunkowym,
  - wraz z kopiami odpowiednich dokumentów potwierdzających te okoliczności;

Domański Zakrzewski Palinka

Dokumenty, których zgromadzenie jest potrzebne do przeprowadzenia przekształcenia SPZOZ w spółkę kapitałową (c.d.)

- wskazanie nieruchomości, które nie zostaną przekazane spółce powstałej w wyniku, przekształcenia samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej;
- w przypadku określonym w art. 73 ust. 2 ustawy (przekształcenie SPZOZ mających różne podmioty tworzące w jedną spółkę) dodatkowo należy zgromadzić:
  - a) porozumienie podmiotów tworzących, będących jednostkami samorządu terytorialnego, o którym mowa w art. 74 ust. 1 ustawy,
  - b) dane niezbędne do sporządzenia bilansów zamknięcia samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej;

Dokumenty, których zgromadzenie jest potrzebne do przeprowadzenia przekształcenia SPZOZ w spółkę kapitałową (c.d.)

- kopia decyzji o warunkach restrukturyzacji wydanej na podstawie ustawy z dnia 15 kwietnia 2005 r. o pomocy publicznej i restrukturyzacji publicznych zakładów opieki zdrowotnej (Dz. U. Nr 78, poz. 684, z późn. zm.) lub kopie ugod zawartych na podstawie tej ustawy, jeżeli zostały wydane lub zawarte;
- kopie umów dotyczące uzyskania przez samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240, z późn. zm.), czyli środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej, niepodlegających zwrotowi oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych, niepodlegających zwrotowi.

Akt przekształcenia

- Do czasu wejścia w życie ustawy o działalności leczniczej akt przekształcenia na ogół przybierał charakter np. aktu prawa miejscowego, np. uchwały rady gminy czy też rozporządzenia organu założycielskiego (zob. np. Rozporządzenie Ministra Obrony Narodowej z dnia 27 listopada 2002 r. w sprawie przekształcenia Centralnego Szpitala Klinicznego Wojskowej Akademii Medycznej z Polikliniką Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej).
- Obecnie na gruncie Ustawy o działalności leczniczej nie określa się dokładnie, jaki charakter prawny ma akt przekształcenia (czy jest decyzją administracyjną czy aktem prawnym, np. rozporządzeniem, aktem prawa miejscowego czy też aktem szczególnego rodzaju).
- Wiadomo natomiast, że akt przekształcenia zastępuje czynności określone w przepisach Kodeksu spółek handlowych poprzedzające złożenie wniosku o wpisanie spółki do rejestru przedsiębiorców, np. umowa spółki z o.o.
- Akt przekształcenia samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej w spółkę kapitałową sporządza organ dokonujący przekształcenia (np. zarząd powiatu).

Akt przekształcenia (c.d.)

- Akt przekształcenia zawiera:
  - akt założycielski spółki;
  - imiona i nazwiska członków organów spółki pierwszej kadencji;
  - pierwszy regulamin organizacyjny.

- Minister właściwy do spraw Skarbu Państwa w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zdrowia został zobligowany do określenia, w drodze rozporządzenia, ramowego wzoru aktu przekształcenia.

- Obecnie ramowy wzór aktu przekształcenia zawiera Rozporządzenie Ministra skarbu Państwa z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie określenia ramowego wzoru aktu przekształcenia samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej w spółkę kapitałową

Skutki przekształcenia SPZOK w spółkę kapitałową – informacje ogólne

- Z dniem przekształcenia:
  - następuje wykreślenie z urzędu samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej z Krajowego Rejestru Sądowego,
  - **spółka kapitałowa wstępuje we wszystkie prawa i obowiązki, których podmiotem był samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej,**
  - pracownicy przekształcanego samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej stają się, z mocy prawa, pracownikami spółki.

Wyjątek:

- Stosunki pracy osób zatrudnionych na podstawie powołania w przekształcanym samodzielnym publicznym zakładzie opieki zdrowotnej wygasają.
Powyższa regulacja może skutecznie zniechęcać dyrektorów SPZOK do idei przekształceń szpitali w SPZOK

Domański Zakrzewski Palinka

Szacowany czas, jaki zajmie procedura przekształceń SPZOZ w spółki kapitałowe

- Projektowanie przedsięwzięcia (przygotowania uchwały intencyjnej zawierającej wykaz planowanych czynności) - **ok. 2 miesiące**.
- Gromadzenie dokumentów i informacji niezbędnych do sporządzenia kwestionariusza – **ok. 4 miesiący**.
- Analiza stanu prawnego SPZOZ – **ok. 4 miesiący** (długość trwania tego okresu może być różna w zależności od wielkości szpitala, okresu jego dotychczasowego funkcjonowania itd.).
- Wycena nieruchomości – **ok. 2 miesiące**.
- Wycena wartości mienia ruchomego – **ok. 3 miesiący** (czynność ta może być prowadzona w tym samym czasie co wycena nieruchomości).
- Wpis do rejestru przedsiębiorców KRS – **ok. 1 miesiąca**.
- Długość trwania procedury przekształceniowej co do zasady jest niezależna od tego, czy przekształcenie jest wymuszone ze względu na wynik finansowy SPZOZ czy też jest autonomiczną decyzją podmiotu tworzącego.

Domański Zakrzewski Palinka

Szacowane przez ustawodawcę koszty przekształceń SPZOZ w spółki kapitałowe

- **wycena wartości nieruchomości** – zgodnie z OSR do ustawy o działalności leczniczej średnio **10 tys. zł**;
- **wycena wartości mienia ruchomego** – zgodnie z OSR do ustawy o działalności leczniczej średnio **5 tys. zł**;
- koszty rejestracji - szacunkowy koszt rejestracji 1 spółki – zgodnie z OSR do ustawy o działalności leczniczej **1.250 zł**. (wysokość opłaty sądowej od wpisu spółki do KRS oraz honorarium prawnika w kwocie 250 zł);
- koszty funkcjonowania rad nadzorczych – OSR do ustawy o działalności leczniczej podaje, że szacunkowy roczny koszt funkcjonowania rady w 1 spółce to ok. 100 tys. zł.

Przekształcenie SPZOZ w spółkę kapitałową – podsumowanie

- **Brak konieczności likwidacji SPZOZ** – automatyczne przejęcie jego praw i obowiązków przez spółkę kapitałową (restrukturyzacja na podstawie tzw. „aktu przekształcenia”).
- **Synchronizacja** procesu przekształceń – dzień przekształcenia jest dniem wpisania do KRS spółki kapitałowej, przejścia praw i obowiązków, wykreślenia SPZOZ z rejestru przedsiębiorców oraz przejścia „statusu” pracodawcy na spółkę.
- **Automatyzacja** procesu przekształceń – sukcesja generalna praw i obowiązków SPZOZ – w tym prawdopodobnie kontraktu z NFZ (nowa spółka sukcesorem SPZOZ przejmującym jego majątek – aktywa SPZOZ zaliczane jako kapitał własny powstałej spółki).

Oddłużenie SPZOZ przez organ tworzący w toku przekształceń

- **Obligatoryjność** oddłużenia szpitala w procesie przekształcania
Jeżeli **wartość wskaźnika zadłużenia wynosi powyżej 50%** – w dniu poprzedzającym dzień przekształcenia podmiot tworzący przejmuje zobowiązania samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej o takiej wartości, aby wskaźnik zadłużenia ustalany na dzień przekształcenia dla spółki powstałej z przekształcenia samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej wyniósł nie więcej niż 0,5.
- **Fakultatywność** oddłużenia szpitala w procesie przekształcania
Jeżeli **wartość wskaźnika zadłużenia wynosi 50% lub mniej** – w dniu poprzedzającym dzień przekształcenia podmiot tworzący może przejąć zobowiązania samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej.
- **Zobowiązania SPZOZ nieprzyjęte przez podmiot tworzący stają się w dniu przekształcenia zobowiązaniami nowopowstałej spółki.**
- Wskazane rozwiązania mają na celu zapewnienie, że powstała w wyniku przekształcenia spółka nie będzie zagrożona w krótkim czasie upadłością.

Domański Zakrzewski Palinka

Zobowiązania ulegające przejęciu przez podmiot tworzący

Przejęciu przez podmiot tworzący podlegają:

- **Zobowiązania publicznoprawne SPZOZ** – np. podatki, składki ubezpieczenia społecznego.
- **Zobowiązania prywatnoprawne SPZOZ** – np. zobowiązania wobec dostawców energii, elektrycznej, wody, leków.

Domański Zakrzewski Palinka

Umarzanie zobowiązań publicznoprawnych

- Zobowiązania publicznoprawne SPZOZ przejęte przez podmiot tworzący mogą zostać umorzone.
- Dla umorzenia zobowiązań publicznoprawnych konieczne jest przekształcenie SPZOZ w spółkę kapitałową na zasadach określonych w Ustawie o działalności leczniczej.
- Termin przekształcenia skutkujący umorzeniem zobowiązań publicznoprawnych – dzień **31 grudnia 2013 r.**
- **Umarzane są jedynie zobowiązania podmiotu tworzącego** przejęte od samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej.
- Nie umarza się zobowiązań spółek powstałych z przekształcenia SPZOZ – jest to uzasadnione ograniczeniami wynikającymi z przepisów o **udzielaniu pomocy publicznej**.

Domański Zakrzewski Palinka

Zobowiązania publicznoprawne podlegające umorzeniu

- **Znane na dzień 31 grudnia 2009 r.** zobowiązania podmiotu tworzącego przejęte od samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej wraz z odsetkami:
  - z tytułu **podatków** wobec budżetu państwa oraz należności celnych,
  - z tytułu **składek na ubezpieczenia społeczne** w części finansowanej przez płatnika oraz na Fundusz Pracy, z wyjątkiem składek na ubezpieczenie emerytalne,
  - wobec Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
  - z tytułu opłat za gospodarcze korzystanie ze środowiska w rozumieniu przepisów o ochronie i kształtowaniu środowiska,
  - z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska w rozumieniu przepisów Prawa ochrony środowiska,
  - z tytułu opłat za szczególne korzystanie z wód w rozumieniu przepisów Prawa wodnego,
  - z tytułu odsetek za zwłokę, opłaty prolongacyjnej, opłaty dodatkowej, kosztów upomnienia, od zaległości wymienionych powyżej.

Procedura umorzenia zobowiązań publicznoprawnych

- **Ustawa nie przewiduje umorzenia zobowiązań prywatnoprawnych z mocy samego prawa.**
- Umorzenia dokonują **wierzyciele zobowiązań publicznoprawnych.**
- **Obligatoryjność umorzenia** – wierzyciele mają obowiązek umorzenia zobowiązania publicznoprawnego po otrzymaniu od podmiotu tworzącego:
  - odpisu postanowienia sądu o wpisie spółki do rejestru przedsiębiorców,
  - odpisu postanowienia sądu o wykreśleniu samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej z Krajowego Rejestru Sądowego,
  - uwierzytelnionej kopii aktu przekształcenia.

Brak przepisów o umarzaniu zobowiązań prywatnoprawnych w ustawie o działalności leczniczej. Dotacje z budżetu państwa

- Zobowiązania prywatnoprawne przejęte przez podmiot tworzący nie podlegają umorzeniu w trybie opisanym powyżej.
- Zobowiązania te obciążają podmioty tworzące – w przypadku jednostek samorządu terytorialnego może dojść do „*zerwania kotwicy budżetowej*”.
- **Aby zapobiec zerwaniu kotwicy budżetowej, ustawa o działalności leczniczej przewiduje możliwość przyznanie podmiotom tworzącym dotacji z budżetu państwa.**
- Przeznaczeniem dotacji z budżetu państwa jest:
  - spłata zobowiązań prywatnoprawnych przejętych przez organ tworzący od SPZOZ, które zostały przekształcone spółkę, a także niektórych zobowiązań publicznoprawnych (**podatek VAT z tytułu wniesienia aportu do nowo utworzonej spółki**),
  - pokrycie kosztów przekształcenia, np. związanych z wyceną nieruchomości.
- Dotację mogą otrzymać podmioty tworzące, a nie same spółki prowadzące szpitale – ograniczenia wynikające z zasad **przyznawania pomocy publicznej**.

Domański Zakrzewski Palinka

Warunki otrzymania dotacji z budżetu państwa

- Warunkami uzyskania dotacji z budżetu państwa są:
  - a) Wpisanie spółki powstałej z przekształcenia samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej do rejestru przedsiębiorców nie później niż w dniu 31 grudnia 2013 r.
  - b) Zawarcie ugody z wierzycielami w zakresie zobowiązań cywilnoprawnych podmiotu tworzącego przejętych od samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej, lub
  - c) Uiszczenie przez podmiot tworzący, który przekształcił samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej w spółkę kapitałową podatku od towarów i usług od wniesionego do tej spółki aportu.

▪

Domański Zakrzewski Palinka

Procedura uzyskania dotacji

- Wniosek podmiotu tworzącego do ministra właściwego do spraw zdrowia.

- Wskazanie we wniosku wartości:
  - umorzonych wierzytelności lub odsetek,
  - uiszczzonego podatku VAT.

- Termin złożenia wniosku – **nie później niż do dnia 31 grudnia 2013 r.**
- Zasady rozpatrywania wniosków – **według kolejności złożenia.**
- Przewidywana kwota dotacji – **1400 mln zł.**

Przekształcenie SPZOZ w spółkę prawa handlowego z udziałem kapitału prywatnego

- **1 Etap** – przekształcenie SPZOZ w spółkę z o.o. lub spółkę akcyjną ze 100 % udziałem kapitałowym podmiotu tworzącego (np. jednostki samorządu terytorialnego).

- **2 Etap** - wprowadzenie do spółki prywatnego inwestora:
  - sprzedaż całości lub części udziałów lub akcji w nowopowstałej spółce kapitałowej prywatnym inwestorom, lub
  - podwyższenie kapitału zakładowego w spółce oraz następnie sprzedaż ustanowionych udziałów lub akcji wyemitowanych na skutek podniesienia kapitału zakładowego prywatnym inwestorom.

Zagrożenia dla procesu prywatyzacji spółki powstałej w wyniku przekształcenia SPZOZ

- Uchwała przewidująca zbycie wszystkich lub części udziałów może zostać uznana za nieważna w sytuacji, gdyby doprowadziła do utraty przez jednostkę samorządu terytorialnego kontroli nad spółką powstałą w wyniku przekształcenia SPZOZ.
- Utrata takiej kontroli może być bowiem poczytywana jako zaniechanie realizacji zadania publicznego.
- Znane są przypadki skutecznego kwestionowania takich uchwał przez związki zawodowe – **kazus Blachowni**.

Domański Zakrzewski Palinka

**Zasada kontynuacji praw i obowiązków
przekształcanego SPZOZ**

Zasada kontynuacji praw i obowiązków przekształcanych podmiotów leczniczych

- Przekształcenie SPZOZ w spółkę kapitałową oraz przekształcenie podmiotu leczniczego w formę jednostki budżetowej nie powoduje likwidacji starego i powstania nowego podmiotu leczniczego
- Przed przekształceniem i po przekształceniu działa ten sam podmiot leczniczy, tylko że w innej formie prawnej (jak w przypadku przekształcenia SPZOZ) lub wykonujący inną działalność (w przypadku podmiotu leczniczego w formie jednostki budżetowej)
- Podmiot leczniczy po przekształceniu jest **kontynuatorem** wszystkich praw i obowiązków, których przysługiwały podmiotowi leczniczemu przed przekształceniem
- Zasada kontynuacji praw i obowiązków podmiotu przekształcanego dotyczy zarówno **praw i zobowiązań cywilnoprawnych** (z umów oraz deliktów) oraz **administracyjnych** (np. zgoda na prowadzenie apteki szpitalnej) i podatkowych

Zasada kontynuacji praw i obowiązków przekształcanych podmiotów leczniczych (c.d.)

- **Zasada kontynuacji praw i obowiązków dotyczy także postępowań cywilnych oraz administracyjnych. Podmiot przekształcony nie musi wchodzić w miejsce SPZOZ lub podmiotu leczniczego w formie jednostki budżetowej**

Domański Zakrzewski Palinka

**Kwestie pracownicze w ramach przekształceń,
łączenia oraz likwidacji SPZOZ**

Zasada kontynuacji praw i obowiązków przekształcanych podmiotów leczniczych – kwestie z zakresu prawa pracy

- **Zasada kontynuacji praw i obowiązków odnosi się także do stosunków pracowniczych** - stanowi o tym chociażby art. 81 Ustawy o działalności leczniczej, zgodnie z którym z dniem przekształcenia pracownicy przekształcanego samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej stają się, z mocy prawa, pracownikami spółki powstałej w wyniku przekształcenia SPZOZ.
- **Dlatego jeżeli przed przekształceniem SPZOZ pracownik uzyskał dane uprawnienie (np. prawo do nagrody jubileuszowej) i uprawnienie to nie zostało zrealizowane do czasu przekształcenia (np. nagroda jubileuszowa nie została wypłacona pracownikowi), może zostać one zrealizowane także po przekształceniu.**
- **Po przekształceniu nadal obowiązują w niezmienionym kształcie postanowienia regulaminu wynagradzania, regulaminu pracy oraz układu zbiorowego pracy.**
- **Natomiast po przekształceniu nie jest już możliwe nabycie nowych uprawnień, które na mocy ustawy o działalności leczniczej przysługują wyłącznie pracownikom SPZOZ.**

Zasada kontynuacji praw i obowiązków przekształcanych podmiotów leczniczych – kwestie z zakresu prawa pracy (c.d.)

- Do uprawnień, które przysługują wyłącznie pracownikom SPZOZ, a nie przysługują pracownikom podmiotu leczniczego w formie spółki kapitałowej należą:
- **nagrody jubileuszowe** - procent miesięcznego wynagrodzenia:
  - 75% - po 20 latach pracy
  - 100% - po 25 latach pracy
  - 150% - po 30 latach pracy
  - 200% - po 35 latach pracy
  - 300% - po 40 latach pracy
- **dodatek za wysługę lat** - po 5 latach pracy- 5% miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego
  - wzrost o 1% po każdym dalszym roku pracy
  - maksymalnie 20% miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego
- **jednorazowa odprawa** - z tytułu przejścia na emeryturę lub rentę:
  - jednomiesięczne wynagrodzenie - zatrudnienie krótsze niż 15 lat
  - dwumiesięczne wynagrodzenie - po 15 latach pracy
  - trzymiesięczne wynagrodzenie - po 20 latach pracy

Zasada kontynuacji praw i obowiązków przekształcanych podmiotów leczniczych – kwestie z zakresu prawa pracy (c.d.)

- Od zasady, że po przekształceniu SPZOZ pracownicy nie będą już mogli nabyć nowych uprawnień do otrzymania nagrody jubileuszowej, dodatku za wysługę lat czy jednorazowej odprawy istnieje jednak **wyjątek: jeżeli przywileje pracowników zostały potwierdzone postanowieniami regulaminu wynagradzania, układu zbiorowego pracy lub znalazły się w umowie o pracę, mimo przekształcenia SPZOZ pracownicy ich nie tracą. Możliwe jest jednak ich zlikwidowanie na skutek wypowiedzenia warunków pracy i płacy zawartych w umowie o pracę czy też dokonanie zmian w regulaminie wynagradzania i układach zbiorowych pracy.**

Zasada kontynuacji praw i obowiązków przekształcanych podmiotów leczniczych – kwestie z zakresu prawa pracy (c.d.)

- Po przekształceniu nie ma podstaw do dalszego stosowania przepisów Ustawy o działalności leczniczej dotyczących konkursów na kluczowe stanowiska (np. pielęgniarki oddziałowej, ordynatora) oraz przepisów o stosowaniu minimalnych norm zatrudnienia pielęgniarek i położnych (obowiązek stosowania tych norm odnosi się bowiem jedynie do podmiotów leczniczych niebędących przedsiębiorcami).
- Ponadto w wyniku przekształcenia związki zawodowe tracą wszelkie prawa wynikające z przepisów szczególnych dotyczących SPZOZ, dla przykładu, tracą prawo uczestnictwa w radzie społecznej SPZOZ (likwidacji ulega bowiem sama rada społeczna).
- Związki zawodowe, które działały w SPZOZ przed jego przekształceniem w spółkę, po przekształceniu zachowują jednak wszystkie prawa i obowiązki wynikające z mocy przepisów powszechnego prawa pracy. W szczególności:
  - mają prawo do wyrażania opinii na temat wypowiedzenia umowy o pracę pracowników zatrudnionych na czas nieokreślony oraz dyscyplinarnego rozwiązania umowy o pracę;
  - w przypadku przejścia zakładu pracy na nowego pracodawcę muszą być konsultowane na podstawie art. 26[1] Ustawy o związkach zawodowych.

Przekształcenie podmiotu leczniczego nie jest przejściem zakładu pracy w rozumieniu art. 23 [1] Kodeksu pracy

- Przekształcenie SPZOZ w spółkę kapitałową oraz przekształcenie podmiotu leczniczego w formie jednostki budżetowej nie stanowi przejścia zakładu pracy na nowego pracodawcę.
- Zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego przejściem zakładu pracy na nowego pracodawcę są bowiem wszelkie czynności i zdarzenia, które powodują przejście na inną osobę zakładu pracy w znaczeniu przedmiotowym w całości lub w części.
- W przypadku przekształcenia SPZOZ lub podmiotu leczniczego w formie jednostki budżetowej nie dochodzi do przejścia zakładu pracy na inną osobę, lecz ma miejsce kontynuacja prowadzenia tego samego zakładu pracy przez tę samą osobę, tylko występującą w innej formie prawnej (SPZOZ) lub wykonującą inną działalność (w przypadku przekształcenia podmiotu leczniczego w formie jednostki budżetowej).
- Tak więc zmienia się jedynie forma organizacyjno-prawa podmiotu leczniczego, nie zmienia się natomiast sam podmiot leczniczy – spółka powstała w wyniku przekształcenia jest tym samym podmiotem leczniczym co SPZOZ.

Skutki braku uznania przekształcenia podmiotu leczniczego za przejście zakładu pracy w rozumieniu art. 23 [1] Kodeksu pracy

- Przy przekształceniu SPZOZ w spółkę **nie ma obowiązku:**
  - poinformowania na piśmie swoich pracowników (na co najmniej 30 dni przed przejściem zakładu pracy) o przewidywanym terminie przejścia zakładu pracy lub jego części na innego pracodawcę, jego przyczynach, prawnych, ekonomicznych oraz socjalnych skutkach dla pracowników, a także zamierzonych działaniach dotyczących warunków zatrudnienia pracowników, w szczególności warunków pracy, płacy i przekwalifikowania – **jeżeli w podmiocie leczniczym nie działają zakładowe organizacje związkowe;**
  - poinformowania na piśmie działających u pracodawcy zakładowych organizacji związkowych (na co najmniej 30 dni przed przejściem zakładu pracy) o przewidywanym terminie tego przejścia, jego przyczynach, prawnych, ekonomicznych oraz socjalnych skutkach dla swoich pracowników, a także zamierzonych działaniach dotyczących warunków zatrudnienia tych pracowników, w szczególności warunków pracy, płacy i przekwalifikowania – **jeżeli w podmiocie leczniczym nie działają organizacje związkowe;**
  - zaproponowania nowych warunków pracy i płacy pracownikom świadczącym dotychczas pracę na innej podstawie niż umowa o pracę oraz wskazania terminu do którego pracownicy mogą złożyć oświadczenie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia proponowanych warunków.

Domański Zakrzewski Palinka

Czy przekształcenie SPZOZ w spółkę ma jakiś wpływ na układy zbiorowe pracy?

- Zgodnie z zasadą kontynuacji praw i obowiązków w toku przekształceń SPZOZ w spółki kapitałowe wszelkie prawa i obowiązki przekształcanego samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej stają się prawami i obowiązkami spółki powstałej w wyniku przekształcenia SPZOZ.
- Zatem układ zbiorowy pracy zawarty przed przekształceniem nadal wiąże strony przez czas, na jaki został zawarty. Żadne z postanowień układu zbiorowego nie zmienia się tylko z tego powodu, że doszło do przekształcenia SPZOZ w spółkę.
- W przypadku przekształcenia SPZOZ w spółkę **nie stosuje się art. 241[8]. § 1. Kodeksu pracy**, zgodnie z którym w okresie jednego roku od dnia przejścia zakładu pracy lub jego części na nowego pracodawcę do pracowników stosuje się postanowienia układu, którym byli objęci przed przejściem zakładu pracy lub jego części na nowego pracodawcę, chyba że odrębne przepisy stanowią inaczej. W przypadku przekształcenia nie mamy bowiem do czynienia z przejściem zakładu pracy na innego pracodawcę, lecz jedynie ze zmianą formy prawnej tego samego pracodawcy.
- Powyższe dotyczy zarówno układów zakładowych, jak i ponadzakładowych.

Czy przekształcenie SPZOZ w spółkę ma jakiś wpływ na układy zbiorowe pracy? (c.d.)

- Zatem postanowienia układu zbiorowego pracy obowiązującego w SPZOZ regulujące kwestie takie jak:
  - nagroda jubileuszowa,
  - dodatek za wysługę lat,
  - jednorazowa odprawa,obowiązują nadal mimo przekształcenia.

- Dla obowiązywania tych regulacji obojętne jest to, że przepisy prawa pracy obowiązujące w spółce powstałej w wyniku przekształcenia bądź w ogóle nie przewidują pewnych uprawnień (np. prawa do nagrody jubileuszowej) przysługujących pracownikom SPZOZ bądź przewidują je w mniejszym zakresie (np. jednorazowa odprawa).

Sposoby zabezpieczania interesów pracowniczych w toku przekształceń

- Utrata przywilejów pracowniczych, związana z przekształceniem SPZOZ w spółkę, może wywoływać niezadowolenie pracowników i ich opór wobec idei przekształcenia.
- Dalsze trwanie tych przywilejów może być zagwarantowane przez:
  - zawarcie – jeszcze przed przekształceniem – **układu zbiorowego pracy** zawierającego postanowienia co do tych przywilejów
  - zawarcie – jeszcze przed przekształceniem – tzw. **pakietu socjalnego** między związkami zawodowymi, SPZOZ jako pracodawcą oraz podmiotem tworzącym, zawierającego postanowienia co do przywilejów pracowniczych.
  - Pakiet socjalny może również zawierać postanowienia dotyczące gwarancji zatrudnienia załogi przez pewien okres czasu, gwarancje wzrostu wynagrodzeń w stopniu np odpowiadającym poziomowi inflacji, zapewnienie związkom zawodowym możliwości niezakłócanego dalszego funkcjonowania itd.

Domański Zakrzewski Palinka

Szanse i zagrożenia dla szpitali powstałych w wyniku przekształcenia SPZOZ

Szanse rozwoju spółek powstałych w wyniku przekształcenia SPZOZ

- Spółki powstałe w wyniku przekształcenia SPZOZ – zgodnie z wykładnią przepisów Ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych dokonanej przez Ministerstwo Zdrowia – będą mogły udzielać **świadczeń komercyjnych** w pełnym zakresie.
- W szczególności nie będzie dotyczył ich zakaz udzielania za odpłatnością świadczeń tego samego rodzaju, co świadczenia zakontraktowane w umowie z NFZ.
- Spółki te będą mogły również nawiązywać **współpracę z zakładami ubezpieczeń** w formie umów o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej.
- Kontrakt z NFZ nie będzie już mógł stanowić przeszkody dla zawarcia z zakładem ubezpieczeń umowy o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej
- W chwili obecnej trwają prace nad ustawą o dodatkowych ubezpieczeniach zdrowotnych, która określać będzie wzajemne relacje między zakładem ubezpieczeń a podmiotami leczniczymi.

Niektóre zagrożenia dla dalszego funkcjonowania spółek powstałych w wyniku przekształcenia SPZOZ

- Spółka kapitałowa powstała w wyniku przekształcenia SPZOZ (w przeciwieństwie do samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej) ma zdolność upadłościową.
- Przejęcie części zadłużenia podmiotu leczniczego przez powiat nie gwarantuje, że spółka ta będzie wypłacalna (**brak zgodności postanowień ustawy o działalności leczniczej oraz ustawy – Prawo upadłościowe i naprawcze**).
- Zgodnie z art. 21 ust. 1. ustawy – Prawo upadłościowe i naprawcze dłużnik jest obowiązany, nie później niż w terminie dwóch tygodni od dnia, w którym wystąpiła podstawa do ogłoszenia upadłości, zgłosić w sądzie wnioski o ogłoszenie upadłości. W przeciwnym razie dłużnik (lub osoba go reprezentująca) ponosi odpowiedzialność odszkodowawczą.

Niektóre zagrożenia dla dalszego funkcjonowania spółek powstałych w wyniku przekształcenia SPZOZ (c.d.)

- Przyczyną upadłości spółki mogą być w szczególności zobowiązania wynikające z odpowiedzialności za zdarzenia medyczne oraz zobowiązania wobec ubezpieczycieli z tytułu ubezpieczenia od zdarzeń medycznych.
- W chwili obecnej składka ubezpieczenia z tytułu zdarzeń medycznych wynosi średnio 300 tysięcy złotych rocznie, wcześniej szpitale opłacały jedynie składkę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej w wysokości przeciętnie 60 tysięcy złotych rocznie.
- W ciągu ostatnich 10 lat średnia wysokość odszkodowań z tytułu błędów lekarskich zasądzonych przez sądy wzrosła aż siedmiokrotnie.
- Wzrasta świadomość prawna społeczeństwa polskiego.

Domański Zakrzewski Palinka

Kontakt

Piotr Pawłowski
Associate

Tel: +48 22 557 8679

Fax: +48 22 557 7601

E-mail: Piotr.Pawlowski@dzp.pl

Domański Zakrzewski Palinka

Zapraszamy do kontaktu

www.dzp.pl

Warszawa

Rondo ONZ 1, 00-124 | T: +48 22 557 76 00 | F: +48 22 557 76 01

Wrocław

ul. Powstańców Śląskich 2-4, 53-333 | T: +48 71 712 47 00 | F: +48 71 712 47 50

Poznań

ul. Paderewskiego 8, 61-770 | T: +48 61 642 49 00 | F: +48 61 642 49 50

Łódź

ul. Traugutta 25, 90-113 | T: +48 42 637 25 80 | F: +48 42 637 30 13

Toruń

Szosa Chełmińska 17, 87-100 | T: +48 56 622 00 53 | F: +48 56 621 95 83

Fotografie autorstwa prawników z kancelarii Domański Zakrzewski Palinka. Zdjęcia portretowe z archiwum DZP.